

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 162: Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger. (Indførelse af en grundtaksmodel for visse sociale serviceydelser i stedet for delt finansiering).

Af socialministeren (Henrik Dam Kristensen).
(Fremsat 7/2 2001. Første behandling 28/2 2001.
Betænkning 10/5 2001).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Villy Søvnal (SF):

Hvis man læser dette forslag på dagsordenen, ser det meget uskyldigt ud. Man kunne næsten forledes til at tro, at det drejede sig om hjemmesygeplejen og visse sociale ordninger.

Men jeg vil godt sige, at det er den største sociale sag, Folketinget har behandlet i mange, mange, mange år. Det drejer sig ikke kun om visse sociale områder, det drejer sig om de allermost følsomme sociale områder. Det drejer sig om anbringelse af børn, det drejer sig om psykiatrien, det drejer sig om de handicappede, det drejer sig om de hjemløse, det drejer sig om misbrug osv., osv.

Det er en omlægning til sammenlagt 18 mia. kr. inden for de mest følsomme sociale områder, men det er aldrig lykkedes at få en egentlig offentlig debat om det. Det har åbenbart været for svært til, at det var muligt at fange offentlighedens interesse.

Jeg vil bare sige, at jeg vil bede Folketingets medlemmer læse dette lovforslag utrolig grundigt, inden det skal til tredje behandling. Jeg vil bede dem forholde sig til det, der står i bemærkningerne til lovforslaget, nemlig at hensigten med at gennemføre det er at dæmpe udgiftsvæksten på de pågældende områder. Udgiftsvæksten skal altså dæmpes, når det gælder anbringelser af børn, handicappede, hjemløse og sindslidende – altså stik imod det, Folketinget har arbejdet for i hvert fald de sidste 6-7 år, nemlig at sikre bedre forhold på områderne, når de

ikke var gode nok. I dag andenbehandler vi et lovforslag, hvis erklærede hensigt er at dæmpe udgiftsudviklingen.

Der er regneeksempler på, hvilke konsekvenser forslaget vil have, specielt på det forebyggende arbejde. Hvis man læser bemærkningerne, er der en række regneeksempler, der viser, at det fremover bliver dobbelt så dyrt at forebygge. Det bliver dobbelt så dyrt at lave alle typer forebyggende foranstaltninger, og jeg synes, Folketingets medlemmer skal overveje, hvilke konsekvenser man tror det vil få.

Jeg har i øvrigt taget ordet her under andenbehandlingen, fordi der ligger i et af forslagene at lave noget, man kalder overvågningsråd. Hensigten med overvågningsråd er at undgå, at det går fuldstændig galt, men overvågningsråd er i øvrigt noget, vi kun har haft ved ganske særlige lejligheder. Vi har dem i tilfælde af kogalskab, og vi havde dem, da man skulle overvåge situationen i Østrig, efter at Haider blev valgt. Så laver man overvågningsråd, og det gør man også på dette område.

Man kan så spørge: Hvad med de overvågningsråd? Har de kompetence? Kan de gribe ind og ændre en sag, hvis de synes, det udvikler sig uheldigt i X-købing Kommune? Næh, der er ingen kompetence til overvågningsrådene. De kan alene berette og fortælle, hvad der sker.

Og hvem skal sidde i overvågningsrådene? Det skal de, der meget gerne vil have denne model gennemført, dvs. kommunerne og amterne. Men alle de, der er berettiget kritiske over for den model, skal ikke sidde i overvågningsrådet, og det er da underligt at lave et overvågningsråd, hvor de eneste, der er kritiske over for det, der sker, bliver nægtet adgang.

Hvem har advaret imod det her? Det har bl.a. de, der arbejder med problemerne. Bl.a. har socialpædagogerne, som sidder med alle disse tunge områder, bedt om at komme med i de lokale overvågningsråd, men det har der ikke været villighed til indtil nu. De har også bedt om, at der bliver dannet et landsdækkende overvågningsråd, der er i stand til at følge tingene op, men det er også blevet afslået.

Jeg vil derfor runde af med at spørge socialministeren, om socialministeren virkelig synes, det er klogt at lave en konstruktion, der indeholder mange sociale faremomenter på de mest følsomme sociale områder og samtidig medfører meget store regionale konsekvenser, og lave et overvågningsråd, der er tømt for alle, der er kritiske over for projektet. Det forekommer at være

utrolig indspist. Er det dog ikke muligt bare at give den lille indrømmelse, at de, der er kritiske over for det her, også får adgang til at se, hvad virkningen bliver?

Kære kolleger i Folketinget: Læs forslaget grundigt. Jeg er ret overbevist om, at hvis man har læst det grundigt, er der ikke ret mange, der stemmer for det med andre begrundelser end loyalitet, og jeg synes, at når det er de mest følsomme områder, skal man overveje, hvor langt ens loyalitet rækker.

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen): Jeg er enig med hr. Villy Søvndal i, at det er en stor sag, jeg er enig med hr. Villy Søvndal i, at det er følsomme områder, og jeg er enig med hr. Villy Søvndal i, at folketingsmedlemmer som sædvanligt skal læse lovforslag grundigt. Men så hører enigheden også op.

Jeg tror, vi her har et eksempel på et SF, som ikke tør tænke lidt nyt; et SF, som ikke tør være med til at se på, om der ikke er nogle konstruktioner, som i bund og grund kunne være anderledes og dermed også blive til større gavn for de svage grupper, hr. Villy Søvndal taler om.

Hr. Villy Søvndal går behændigt udenom, at dette forslag ikke forringer én eneste sociallov i Danmark. Det har jeg, og det har flertallet gentagne gange slået fast. Det handler om noget, som i realiteten er borgerne uvedkommende, nemlig den interne økonomi mellem amter og kommuner.

Hr. Villy Søvndal kan ikke se bort fra, at forslaget også kan betyde, at der kan blive nogle bedre løsninger for de borgere, der her er tale om, tættere på deres lokalområde. Vi ved jo, hvilken betydning det har. Det er også sådan, når vi kigger på økonomien, at der overhovedet ikke er nogen besparelser som sådan, men et incitament til det, man populært kalder, at den, der bestiller musikken, også betaler.

Så er jeg fuldstændig uenig, direkte uenig med hr. Villy Søvndal, når han trækker forebyggelse frem, som om det nu skulle blive et problem. Tværtimod får vi netop med dette lovforslag betydelig bedre muligheder for og incitament til at lave forebyggelse. Hvis man ikke laver forebyggelse, får man et større økonomisk problem ude i kommunerne. Derfor handler det netop også om forebyggelse, og det håber jeg da trods alt vi kan være enige om.

Så blev der harceleret over overvågningsrådet. Jeg vil sige, at jeg synes ikke, personalet skal være direkte med. De har masser af muligheder

for at være med til at kunne diskutere udviklingen, men i personalespørgsmål skal de ikke være med. Men derudover er rådet jo meget bredt sammensat, og der er mange interesser repræsenteret, netop i erkendelse af det, hr. Villy Søvndal startede med at sige: det er ikke nogen lille, ubetydelig sag. Derfor vil vi gerne sikre, at vi får fulgt det hele, område for område.

Jeg konstaterer bare, at jeg selv og det flertal i Folketinget, som nu stemmer dette lovforslag igennem, har sagt, at vi vil følge udviklingen, og skulle der vise sig bare en anelse realiteter i nogle af de dommedagsprofetier, som nogle er kommet med, har vi også klart tilkendegivet, at så vil der blive grebet ind. Det er et stort og omfattende lovforslag, men det er også et fornuftigt lovforslag, der betyder, som jeg sagde, at den, der bestiller musikken kommer til at betale. Der vil blive bedre forebyggelse og bedre mulighed for at kunne udføre tingene tættere på borgerne, og der er overhovedet ingen problemer ved at stemme for forslaget, synes jeg.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er jo en god skik at starte dér, hvor man er enig, og jeg er enig i socialministerens bemærkning om, at det ikke sker så meget som én enkelt ændring af det indholdsmæssige i nogen andre lovforslag – helt enig.

Men man skal gøre sig denne overvejelse: Hvad vil det få af konsekvenser, når lovgivningen står over for et økonomiincitament? Har vi prøvet det før? Ja, det har vi. Vi har prøvet det på førtidspensionsområdet. Her ændrede vi heller ikke lovgivningens tekst, men vi ændrede refusionen, så kommunerne skulle betale 65 pct. af nytilkendte pensioner, og hvad betød det? Den største sociale katastrofe på førtidspensionsområdet.

Her står vi præcis samme sted. Vi ændrer ikke på lovteksten, den bliver stående, som den er, men vi laver et så stærkt økonomiincitament, at vi slet ikke behøver at ændre noget. Det virker fuldstændig af sig selv.

Derfor bare denne enkle spådom: Forslaget vil betyde de største sociale forringelser i den tid, jeg har arbejdet med socialpolitik, og det er i 20 år. Jeg får desværre mere ret her, end jeg fik i de advarsler, der i sin tid kom om førtidspensionsområdet, og jeg tror, at nogle af Folketingets medlemmer skal gøre et ganske grundigt studium af indholdet i forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-10 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 192: Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om embedslægeinstitutioner m.v. (Tilsyn med indsatsen over for ældre m.v.).

Af socialministeren (Henrik Dam Kristensen). (Fremsat 21/3 2001. Første behandling 3/4 2001. Betænkning 10/5 2001).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Aase D. Madsen (DF):

Dansk Folkeparti er glade i dag, fordi vi kan vedtage ændringsforslaget om, at embedslægerne skal kunne foretage uanmeldte tilsynsbesøg på plejehjem og -boliger. Det har Dansk Folkeparti jo kæmpet for i flere år.

Det sker på trods af socialministerens måske lidt uforståelige tilbageholdenhed med overhovedet at komme frem med dette ændringsforslag. Vi har ikke rigtig fået nogen forklaring på, hvorfor socialministeren har været så svær at få

trukket til truget med hensyn til, at embedslægerne skulle have lov til at lave uanmeldte tilsyn på plejehjemmene.

Jeg vil dog gerne have ministeren til at klarlægge heroppefra, om embedslægerne kan foretage mere end ét uvildigt tilsynsbesøg, som der står i lovforslaget. Jeg vil gerne have at vide, om embedslægerne kan foretage flere.

Villy Søvndal (SF):

Nogle gange skal ministre have skældud, nogle gange skal de have ros, og da ministeren fik skældud før, skal han have ros nu for at have lyttet til det flertal i Folketinget, der fremsatte forslag om at give embedslægerne en uvildig tilsynsrolle. Jeg synes, det er godt, vi får det, og jeg tror, det vil betyde, at de sager, hvor tilsynet ikke har fungeret godt nok, slipper vi for. Men det er jo ikke gjort alene med lægefagligt tilsyn; der lægges også op til et øget socialtilsyn.

Jeg vil gerne kvittere for det arbejde, der har været med lovforslaget, og jeg tror, vi ender med at få vedtaget en rigtig god lov.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg gør opmærksom på, at vi har frokostpause kl. 12, og vi skal jo gerne nå frem til afstemning inden da, hvis det er muligt. Men jeg siger kun »hvis det er muligt«, for alle har jo ret til at tage ordet.

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):

Ja, det var lidt af en trussel.

Bare lige to korte kommentarer. For det første er det ikke korrekt, at der ikke fra starten er indgået embedslæger i regeringens udspil; sådan har det nemlig været. Og angående fru Aase D. Madsens spørgsmål, om der kan foretages mere end ét tilsyn, står der jo ganske, ganske klart i lovforslaget, at der skal være mindst ét tilsyn, men er der behov for det – og det er noget, embedslægen skønner – kan der foretages opfølgende tilsyn.

Så er jeg i øvrigt enig i de overordnede bemærkninger, hr. Villy Søvndal kom med. Vi står her med et lovforslag, som klart er med til at skabe øget tryk, når det gælder vore ældre medborgere.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Der er altså kun nævnt ét tilsyn, men der står også, at man efterfølgende kan foretage opfølgningstilsyn.